

Shromažďování a třídění odpadů, nejčastější prohřešky původců/odpadových firem pohledem ČIŽP

19. 5. 2026
Jiří Pol, ČIŽP OI Brno, OOH

Obsah prezentace

- **Shromažďování a třídění odpadů, související ustanovení zákona o odpadech**
- **Zjištěná porušení z hlediska shromažďování a třídění odpadů**
- **Doporučení z praxe ČIŽP**

Shromažďování odpadů

- § 11 odst. 3 zákona o odpadech
- Shromažďováním odpadu se pro účely tohoto zákona rozumí
  - a) soustředování odpadu v místě jeho vzniku, pokud uložení odpadu v místě shromažďování nepřesáhne dobu 1 roku,
  - b) soustředování ostatních odpadů, kdy je na shromažďovací místo původcem odpadu přepraven ostatní odpad, který vznikl na jednom místě mimo provozovnu původce odpadu v množství nejvýše 20 tun, pokud je přepraven neprodleně po jeho vzniku do vhodné provozovny původce odpadu,
  - c) soustředování odpadu na místech určených obcí podle § 59 odst. 2 a 5, nebo
  - d) soustředování odpadu v rámci činnosti Ministerstva obrany nebo jím zřízené příspěvkové organizace pro správu a provoz objektů důležitých pro obranu státu podle zákona o zajišťování obrany České republiky i v případě, že je odpad přepraven do jejich jiné provozovny, než v které vznikl.

Shromažďování x soustředování

- soustředování - umístění odpadu v prostoru, ... (§ 11 odst. 1 písm. d) zákona o odpadech)
- shromažďování i soustředování odpadu = nakládání s odpadem (§ 11 odst. 1 písm. c) zákona o odpadech)
- § 13 odst. 1 písm. b) zákona o odpadech
- *„Každý je povinen nakládat s odpadem pouze v zařízení určeném pro nakládání s daným druhem a kategorií odpadu, s výjimkou shromažďování odpadu, přepravy odpadu, obchodování s odpadem a nakládání se vzorky odpadu.“*

Třídění

- § 13 odst. 1 písm. c) zákona o odpadech
„Každý je povinen soustřeďovat odpady odděleně.“
- podle druhu a kategorie
- Třídění u původce odpadů – nejlevnější a nejúčinnější, zásadní vliv na další nakládání.

Zabezpečení odpadu

- § 13 odst. 1 písm. d) zákona o odpadech
- před odcizením, únikem nebo znehodnocením
- soustřeďovat odpady v souladu s technickými podmínkami (§ 30 odst. 1 zákona o odpadech), které zajistí ochranu životního prostředí a zdraví lidí (vyhláška č. 273/2021 Sb.)

Technické podmínky soustředování odpadu

- § 5 odst. 1 vyhl. č. 273/2021 Sb.
- Odpady musí být soustředovány v prostředcích, které
- a) jsou odolné proti chemickým vlivům odpadů, pro které jsou určeny,
- b) splňují technické požadavky k nakládání s chemickými látkami a směsmi se stejnými vlastnostmi jako mají odpady, pro které jsou určeny,
- c) jsou odlišeny tvarem, barvou nebo značením od prostředků nepoužívaných pro nakládání s odpady a od prostředků určených k soustředování jiných druhů odpadů,
- d) svým provedením zajišťují bezpečnost při jejich obsluze, a pokud nejsou určeny pro jednorázové použití, i při jejich čištění a desinfekci,
- e) svým provedením nebo v kombinaci s technickým provedením a vybavením místa, v němž jsou umístěny, zabezpečují ochranu okolí před únikem odpadů a před emisemi nebo zápachem a zároveň chrání odpad před nežádoucím znehodnocením, zneužitím nebo odcizením a
- f) jsou umístěny tak, aby byla zajištěna bezpečnost při jejich obsluze, požární bezpečnost, dostupnost a možnost obsluhy mechanizačními a dopravními prostředky.

Označování nebezpečných odpadů

- § 71 odst. 2 zákona o odpadech
- zajistit písemné označení nebezpečných odpadů
- § 71 odst. 3 zákona o odpadech
- zpracovat identifikační list nebezpečného odpadu a místa nakládání s nebezpečným odpadem tímto listem vybavit

Související povinnosti původce odpadu

- § 15 odst. 2 písm. a) zákona o odpadech
- zařazovat odpady podle druhu a kategorie (viz Katalog odpadů) a nakládat s nimi podle jeho skutečných vlastností
- § 15 odst. 2 písm. b) zákona o odpadech
- prokázat předání produkováných odpadů
- § 15 odst. 2 písm. c) zákona o odpadech
- zajistit písemné smlouvy na KO a SDO

Související povinnosti

- § 30 odst. 2 zákona o odpadech
- upuštění od odděleného soustředování odpadů na základě povolení správního orgánu (ORP), max. 5 let
- § 62 odst. 1 zákona o odpadech
- zajistit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu - papír, plasty, sklo, kovy a biologický odpad

Vybrané povinnosti provozovatelů zařízení

- § 17 odst. 1 písm. a) zákona o odpadech
- provozovat zařízení v souladu s povolením/provozním řádem
- konkrétnější specifikace soustředování odpadů v zařízení – kde a jak
- § 17 odst. 1 písm. b) zákona o odpadech
- při převzetí odpadu:
- provést jeho vizuální kontrolu
- ověřit zařazení odpadu podle druhu a kategorie
- zařadit odpad podle druhu a kategorie (v případě nepodnikající fyzické osoby)

Vybrané povinnosti provozovatelů zařízení

- § 30 odst. 2 zákona o odpadech
- upuštění od odděleného soustředování odpadů na základě povolení provozu (KÚ) – běžné
- § 32 odst. 2 zákona o odpadech
- V zařízení ke sběru odpadů smí být odpad uložen nejvýše po dobu 9 měsíců, pokud není zároveň povoleno jako zařízení ke skladování odpadů.

Obce

- § 59 a násl. zákona o odpadech
- určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu, a to alespoň nebezpečného odpadu, papíru, plastů, skla, kovů, biologického odpadu, jedlých olejů a tuků a textilu
- odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu – 60 % z celkového množství komunálních odpadů za rok

Vybrané povinnosti ve vztahu k soustředování a třídění

- § 85 zákona o odpadech - azbest
- zabránit uvolňování vláken (zabezpečení odpadu před únikem)
- § 92 zákona o odpadech - odpadní olej
- zajistit, aby se odpadní oleje nemísily s oleji odlišných vlastností nebo s jinými odpady nebo látkami (třídění/zabezpečení odpadu před znehodnocením)

Vybrané povinnosti ve vztahu k soustředování a třídění

- § 93a - stavební a demoliční odpad
- „Po provedení změny dokončené stavby, terénní úpravy nebo odstranění stavby, které podléhají povolení podle stavebního zákona, je stavebník povinen neprodleně zaslat obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu byly změna dokončené stavby, terénní úprava nebo odstranění stavby provedeny, doklady prokazující, že veškeré opětovně použité stavební výrobky, využitě vedlejší produkty a stavební výrobky, které přestaly být odpadem, byly využity v souladu s tímto zákonem a že veškeré získané materiály jsou stavebními výrobky nebo vedlejšími produkty, které se nestaly odpadem, nebo s nimi bylo naloženo jako s odpady v souladu s tímto zákonem a hierarchií odpadového hospodářství.“

Vybrané povinnosti ve vztahu k soustředování a třídění

- § 94 odst. 1 a § 95 zákona o odpadech
- průběžná evidence a hlášení souhrnných údajů z průběžné evidence za uplynulý kalendářní rok
- Ohlašování přepravy nebezpečných odpadů - SEPNO

Kontroly původců odpadů

- Minoritní část z plánované činnosti ČIŽP (zejména provozovatelé IP zařízení)
- Převaha kontrol neplánovaných na základě podnětů
- Setrvalý nárůst podnětů
- **Nejčastější porušení**
- nakládání s odpady (soustředování) mimo zařízení určené k nakládání s odpady (vědomé i nevědomé)
- výjimka platí pro shromažďování odpadů, tj. v místě vzniku odpadu
- týká se zejména stavebních a demoličních odpadů (dočasné mezideponie, dlouhodobé uložení odpadu)
- odpad může být jenom tam, kde vznikl (1 rok), jinak musí být v zařízení určeném pro nakládání s daným druhem a kategorií odpadu

Nejčastější porušení u původců odpadů - netřídění odpadů

- typicky komunální odpady a stavební a demoliční odpady
- zejména nádoby na SKO, kontejnery na objemný odpad
- nejčastěji zjištěné příměsi v SKO – bioodpady, kovy (plechovky od nápojů), papír, plast; ve velkoobjemových kontejnerech – bio (tráva), SDO, elektro, pneu

Nejčastější porušení u původců odpadů - netřídění odpadů

- shromažďování odpadů kategorie ostatní odpad a nebezpečný odpad
- ve většině případů se jedná o malé množství nebezpečného odpadu v nádobách na ostatní odpad – v nádobách na šrot běžně vyskytují kovové obaly (spreje, laky, PUR pěny – pod tlakem, hořlavé, obsah nebezpečných látek)

Netřídění SDO

- Demolice nejsou prováděny selektivně – kontaminace odpadu – zejména PAU a azbest
- Primárně starost SÚ a OŽP ORP (§ 93a)
- ČIŽP řeší až důsledky (nákladné a zdlouhavé) – nevyhovující/kontaminované recykláty

Dokazování netřídění odpadů ve specifických případech

- původci s minimem odpadů „zero-waste“ – skoro žádné nádoby – často jen popelnice na SKO, chybějící doklady, záznamy o předání odpadu, evidence, žádné hlášení – i za několik let
- původci odpadů v lepším případě zneužívají obecní systém
- záleží jakou činnost původce vykonává a zda má provozovnu, zaměstnance, vyvezené nádoby

Alternativní porušení

- porušení § 15 odst. 2 písm. b) či c) zákona o odpadech
- příklady: chybějící doklady na odpadní olej (autoopravny), smlouvy na KO (obecně použitelné) či SDO (u stavebních firem)
- v případě, že původce má zaměstnance a nemá příslušné nádoby na tříděný KO – porušení § 62 odst. 1 zákona o odpadech

Nezabezpečení odpadu

- zejména v případech soustředování odpadu na venkovních plochách
- před únikem - kapalně odpady (přetečení nebo proděravění nádob, netěsnosti) – úniky odp. olejů, emulzí (riziko zamrznutí vody), lehké odpady/nádoby - vítr
- před znehodnocením – otevřené nádoby/kontejnery x déšť (olej, papír)

ČIŽP

Špatné zařazování a označování odpadu

- SKO zařazován jako objemný odpad
- často - odpad z výroby jako SKO či objemný odpad
- neoznačování nádob s nebezpečným odpadem – příloha č. 20 vyhl. k vyhlášce č. 273/2021 Sb.
- chybějící identifikační listy - příloha č. 21 vyhl. k vyhlášce č. 273/2021 Sb.

Původci odpadů - obce

- sběrné dvory – netřídění zejména ve velkoobjemových kontejnerech
- komunitní kompostárny – příměsi v bioodpadu
- dříve ale méně často – chybějící nádoby na kovy, jedlý tuk a olej, nově textil
- volby = nárůst podniků

Kontroly provozovatelů zařízení

- hlavní část z plánované činnosti ČIŽP (zejména provozovatelé IP zařízení)
- setrvalý nárůst podnětů - převaha kontrol původců na úkor kontrol provozovatelů zařízení (plánovaných i neplánovaných)

Zjištěná porušení provozovatelů zařízení z hlediska soustředování a třídění

- obdobná jako u původců, avšak mohou být v některých případech řešena jako porušení povolení provozu/provozního řádu
- porušení konkrétních podmínek povolení týkajících se soustředování odpadů v zařízení – kapacita, umístění odpadu v zařízení, max. výšky uloženého odpadu
- zařízení mají běžně upuštění od třídění (typicky kovy)

Zjištěná porušení provozovatelů zařízení

- Zařízení k úpravě odpadu – chybné zařazování vznikajících odpadů (záměrně)
- Mobilní zařízení k využívání odpadů („recyklačky“) – provozovány jako stacionární zařízení bez povolení
- lze provozovat pouze v místě vzniku odpadu anebo ve stacionárním zařízení určeném pro nakládání s odpady

Nezjištěná porušení provozovatelů zařízení

- ze strany ČIŽP je obtížné prokázat některá porušení provozovatelů zařízení – vizuální kontrola přijímaného odpadu a ověření zařazení odpadu (zejména mobilní sběr)
- s ohledem na četné (a zjištěné) netřídění u původců, kontrola ze strany provozovatelů zařízení neprobíhá dostatečně

ČIŽP

ČIŽP

Doporučení - původci

- rozhodující jsou znalosti prostředí (firemní kultura, lidi, procesy, místní znalost, odpady z výroby,...)
- podpora vedení (nejen slovní) – role ČIŽP
- identifikace příčin netřídění

Příčiny netřídění

- chybějící nádoby na produkováný odpad (u KO – bio, kovy) popř. VUŽ (pneu, elektrozařízení, baterie a akumulátory – využívat zpětný odběr)
- vzdálenost nádob, odlišení nádob na jednotlivé druhy odpadu
- neznalost, výchova-zvyky, jazyková bariéra – zejména u cizinců

Doporučení - původci

- shromažďovací prostředky – volba množství (zlatá střední cesta), velikosti, typů, otevřené/uzavřené, jejich označení a rozlišení (barvy, popis nádob -vícejazyčný, piktogramy,...), umístění v provozu (vzdálenost, BOZP, PO), logistika, určení zodpovědné osoby, řešením může být i odstranění nádob z některých míst
- edukace, motivace, kontrola

Doporučení - původci

- Zapojit se do obecního systému (možnost)
- Stavební a demoliční odpady nepřevážet na pozemky, které nejsou součástí stacionárního zařízení (ověřovat zařízení, vč. povolených odpadů, lze ve VISOH2)
- Zvážit zpracování předdemoličního auditu (není povinnost)

Doporučení – provozovatelé zařízení

- vizuální kontrola odpadu při příjmu a ověření zařazení – jako profesionálové by měli jít původcům příkladem
- Provozovatelé mobilních zařízení k využívání odpadů – ověřovat u zákazníků/původců, že místo drcení je místem vzniku odpadu, popř. ve stacionárním zařízení ověřit, že zde lze drtit

Děkuji za pozornost.